

Pestprotocol

Heldring College

SCHOOLJAAR 2021 - 2022

Inhoudsopgave

VOORWOORD	3
PESTEN	4
<i>Wat is pesten?</i>	4
<i>Hoe wordt er gepest?</i>	4
<i>De gepeste leerling</i>	5
<i>De pester</i>	5
<i>De meelopers en andere leerlingen</i>	5
<i>Het aanpakken van pesten</i>	6
HET PESTPROTOCOL	7
<i>Uitgangspunten</i>	7
<i>De vijfsporenaanpak</i>	7
<i>Preventieve maatregelen</i>	8
<i>Voorbeeld van een pestcontract</i>	8
HET STAPPENPLAN NA EEN MELDING VAN PESTEN	9
<i>De mentor</i>	9
<i>De teamleider</i>	9
<i>Het pestproject</i>	9
<i>Schorsing</i>	9
<i>Schoolverwijdering</i>	10
<i>De taak van vakdocenten</i>	10
<i>Veiligheidscoördinator</i>	10
<i>De vertrouwenspersoon</i>	10
DIGITAAL PESTEN OFWEL CYBERPESTEN	11
<i>Wat is Cyberpesten?</i>	11
<i>Hoe wordt er gepest?</i>	11
<i>Het stappenplan na een melding van cyberpesten</i>	12

VOORWOORD

Dit is het pestprotocol van Heldring VMBO. Enerzijds bevat het richtlijnen bij geconstateerd pestgedrag, anderzijds staan er ook voorwaarden en activiteiten in die pesten kunnen voorkomen.

Veel van wat er in dit boekje staat, wordt al meerdere jaren toegepast op onze school. In de jaren hebben we opnieuw gemerkt, dat het gehele team zich ervan bewust is dat iedereen een taak heeft in het kader van pesten. Iedereen moet alert zijn op signalen die wijzen op pesten.

Dit protocol is erop gericht om iedereen (ouders, leerlingen, personeel en derden) op de hoogte te brengen, van alles wat Heldring VMBO doet om ervoor te zorgen dat er een zo veilig mogelijke sfeer is bij ons op school. Wij zijn ons ervan bewust dat een veilige omgeving een van de belangrijkste vereisten is om ervoor te zorgen dat een leerling zich zelf kan ontwikkelen.

Elke situatie vraagt om een andere aanpak, maar dit protocol geeft richtlijnen aan hoe wij als school willen omgaan om het fenomeen pesten uit te bannen. Uiteraard is het zo dat de manier waarop gepest wordt elk jaar wordt gemoderniseerd. De populariteit van Instagram, Snapchat etc. heeft hiervoor gezorgd. Indien het noodzakelijk is om dit protocol te moderniseren zullen wij dit ook zeker doen.

Emil Wijler
Veiligheidscoördinator Heldring College

PESTEN

Wat is pesten?

We spreken van pestgedrag als dezelfde leerling regelmatig en systematisch bedreigd en geïntimideerd wordt. Pesten is een vorm van geweld en daarmee grensoverschrijdend en zeer bedreigend.

Over de redenen waarom mensen zich agressief gedragen, bestaan allerlei theorieën. Volgens de ene theorie is geweld een onontkoombaar verschijnsel, dat op zijn best op een acceptabele wijze kan worden gekanaliseerd, volgens een andere theorie komt geweld voort uit frustratie en kan dit worden voorkomen door ontevredenheid weg te nemen, de agressie opwekkende omgeving om te vormen en reflectie op het gedrag te stimuleren.

Een klimaat waarin gepest wordt, tast iedereen aan. In een klas waar gepest wordt, kunnen alle leerlingen slachtoffer worden. Pestgedrag moet dan ook door iedereen serieus worden genomen.

Het lastige is dat veel pestgedrag zich in het verborgene afspeelt, zodat het moeilijk is om er greep op te krijgen. En zelfs als het pestgedrag wordt opgemerkt, weten docenten en anderen niet altijd hoe ze ermee om kunnen gaan.

Docenten en onderwijsondersteunend personeel hebben echter een taak (samen met de ouders en de leerlingen zelf) bij het tegengaan van pesten.

Leerlingen moeten weten dat ze hulp kunnen krijgen van volwassenen in de school en hierom durven vragen. Volwassenen dienen oog te hebben voor de signalen van leerlingen. Ze dienen interesse te tonen en te luisteren naar wat de leerlingen te vertellen hebben.

Voor mentoren betekent het dat ze groepsgesprekken houden, aandacht hebben voor de groeps sfeer en het functioneren van individuele leerlingen in de groep. Ze maken afspraken met de klas en zorgen ervoor dat deze afspraken nagekomen worden.

Hoe wordt er gepest?

Met woorden:	Vernederen, belachelijk maken Schelden Dreigen Met bijnamen aanspreken Gemene briefjes, mailtjes, via social media
Lichamelijk:	Trekken aan kleding, duwen en sjoeren Schoppen en slaan Krabben en aan haren trekken Wapens gebruiken
Achtervolgen:	Opjagen en achterna lopen In de val laten lopen, klem zetten of rijden Opsluiten
Uitsluiting:	Doodzwijgen en negeren Uitsluiten van feestjes Bij groepsoopdrachten uitsluiten
Stelen en vernielen:	Afpakken van kledingstukken, schooltas, schoolspullen Banden lek prikken, fiets beschadigen
Afpersing:	Dwingen om geld of spullen af te geven

De gepeste leerling

Sommige leerlingen lopen meer kans gepest te worden dan anderen. Dat kan met hun uiterlijk, gedrag, gevoelens en sociale uitingsvormen te maken hebben. Bovendien worden kinderen pas gepest in situaties, waarin pesters de kans krijgen om een slachtoffer te pakken te nemen, dus in onveilige situaties.

Leerlingen die gepest worden doen vaak andere dingen of hebben iets wat anders is dan de meeste van hun leeftijdgenoten: ze bespelen een ander instrument, doen een andere sport, zijn heel goed in bepaalde vakken of juist niet.

Een kind dat wordt gepest, praat er thuis niet altijd over. Redenen hiervoor kunnen zijn:

- schaamte
- angst dat de ouders met de school of met de pester gaan praten en dat het pesten dan nog erger wordt
- het probleem lijkt onoplosbaar
- het idee dat het niet mag klikken.

De pester

Pesters zijn vaak de sterkeren in hun groep. Zij zijn of lijken populair maar zijn dat uiteindelijk niet. Ze dwingen hun populariteit af door stoer en onkwetsbaar gedrag. Van binnen zijn ze vaak onzeker en ze proberen zichzelf groter te maken door een ander kleiner te maken.

Pesters krijgen vaak andere kinderen mee, want wie meedoet, loopt zelf de minste kans om slachtoffer te worden. Doorgaans voelen pesters zich niet schuldig want het slachtoffer vraagt er immers om gepest te worden.

Pestgedrag kan een aantal dieper liggende oorzaken hebben:

- Een problematische thuissituatie
- Een vaak gevoelde anonimiteit (ik besta niet); als een pester zich verloren voelt binnen een grote groep, kan hij zich belangrijker maken door een ander omlaag te drukken.
- Het moeten spelen van een niet-passende rol.
- Een voortdurende strijd om de macht in de klas
- Een niet-democratisch leefmilieu binnen de school; een docent is autoritair en laat op een onprettige wijze blijken dat hij de baas is. Dergelijke spanningen kunnen op een zondebok worden afgereageerd.
- Een gevoel van incompetentie op school (slechte cijfers of een laag niveau)
- Een zwak gevoel van autonomie (te weinig zelfstandigheid en verantwoordelijkheid)

De meelopers en andere leerlingen

Meelopers zijn leerlingen die incidenteel meedoen met het pesten. Dit gebeurt meestal uit angst om zelf in de slachtofferrol terecht te komen, maar het kan ook zo zijn dat meelopers stoer gedrag wel interessant vinden en dat ze denken in populariteit mee te liften met de pester. Verder kunnen leerlingen meelopen uit angst vrienden of vriendinnen te verliezen. De meeste leerlingen houden zich afzijdig als er wordt gepest. Ze voelen zich wel vaak schuldig over het feit dat ze niet in de bres springen voor het slachtoffer of hulp inschakelen.

Het aanpakken *van* pesten

Pesten is onacceptabel en vraagt om een duidelijke en krachtige reactie vanuit de school. De grote vraag is hoe dat het beste kan en vooral ook hoe we dat als team het beste kunnen aanpakken.

Beeld afkomstig uit de film Spijt

HET PESTPROTOCOL

Het pestprotocol vormt de verklaring van de vertegenwoordiging van de school en de ouders waarin is vastgelegd dat we pestgedrag op school niet accepteren en volgens een vooraf bepaalde handelwijze gaan aanpakken.

Uitgangspunten

Een dergelijk protocol kan alleen functioneren als aan bepaalde voorwaarden is voldaan:

1. Pesten moet als een probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen; leerkrachten, onderwijsondersteunend personeel, ouders en leerlingen. Met het ondertekenen van het Nationaal onderwijsprotocol (zie bijlage I) laten alle betrokken partijen zien, dat zij bereid zijn tot samenwerking om de problemen rond pesten aan te pakken.
2. De school is actief in het scheppen van een veilig, pedagogisch klimaat waarbinnen pesten als onacceptabel gedrag wordt ervaren.
3. Docenten en onderwijsondersteunend personeel moeten pesten kunnen signaleren en vervolgens duidelijk stelling nemen tegen het pesten.
4. De school dient te beschikken over een directe aanpak wanneer het pesten de kop opsteekt (het pestprotocol).
5. De school ontplooit preventieve (les)activiteiten.

De vijfsporenaanpak

Door het ondertekenen van het Nationaal onderwijsprotocol heeft de school zich verbonden aan de vijfsporenaanpak. Dit houdt in:

De algemene verantwoordelijkheid van de school

De school zorgt dat de directie, de mentoren, de docenten en het OOP (onderwijs ondersteunend personeel) voldoende informatie hebben over het pesten in het algemeen en het aanpakken van pesten.

De school werkt aan een goed beleid rond pesten, zodat de veiligheid van leerlingen binnen de school zo optimaal mogelijk is.

Het bieden van steun aan de jongere die gepest wordt

Het probleem wordt serieus genomen.

Er wordt uitgezocht wat er precies gebeurt.

Er wordt overlegd over mogelijke oplossingen. Het aanbieden van hulp door de veiligheidscoördinator

Het bieden van steun aan de pester

Het confronteren van de jongere met zijn gedrag en de gevolgen hiervan voor de pester. De achterliggende oorzaken boven tafel proberen te krijgen.

Wijzen op het gebrek aan empathisch vermogen dat zichtbaar wordt in het gedrag. Het aanbieden van hulp door de veiligheidscoördinator.

Het betrekken van de middengroep bij het probleem

De mentor bespreekt met de klas het pesten en benoemt de rol van alle leerlingen hierin. Er wordt gesproken over mogelijke oplossingen en wat de klas kan bijdragen aan een verbetering van de situatie. De mentor komt hier in de toekomst op terug.

Het bieden van steun aan de ouders

Ouders die zich zorgen maken over pesten worden serieus genomen.

De school werkt samen met de ouders om het pesten aan te pakken.

De school geeft adviezen aan de ouders in het omgaan met hun gepeste of pestende kind. De school verwijst de ouders zo nodig naar deskundige hulpverleners.

De ouders van leerlingen die gepest worden, hebben er soms moeite mee, dat hun kind aan zichzelf zou moeten werken. Hun kind wordt gepest en dat moet gewoon stoppen. Dat klopt, het pesten moet stoppen. Echter een gepest kind wil zich niet alleen veilig voelen op school; het wil ook geaccepteerd worden. Het verlangt ernaar om zich prettig en zelfverzekerder te voelen. Daar kan begeleiding of een training aan bijdragen.

Preventieve maatregelen

1. Elke mentor bespreekt ergens aan het begin van het schooljaar de algemene afspraken en regels in de klas. Het onderling plagen en pesten wordt hierbij genoemd en onderscheiden. Tevens bespreekt de mentor in zijn klas het pestprotocol. Ook wordt duidelijk gesteld dat pesten altijd gemeld moet worden en niet als klikken maar als hulp bieden of vragen wordt beschouwd.
2. In de leerjaren 1 t/m 4 wordt aandacht besteed aan pesten in één of meerdere mentorlessen. De leerlingen ondertekenen aan het eind van deze les(sen) een aantal samen gemaakte afspraken (het pestcontract).
3. Indien een mentor of docent daartoe aanleiding ziet, besteedt hij expliciet aandacht aan pestgedrag in een groepsgesprek. Hierbij worden de rol van de pester, het slachtoffer, de meelopers en de stille getuigen benoemd.
4. Van de gesprekken rond pesten worden aantekeningen gemaakt, die door de mentor worden bewaard in het leerlingvolgsysteem van zowel de pester als het slachtoffer.

Voorbeeld van een pestcontract

Contract "veilig in school"

Ik vind dat iedereen zich veilig moet voelen in school.

Daarom houd ik mij aan de volgende afspraken:

1. Ik accepteer de ander zoals hij is en ik discrimineer niet
2. Ik scheld niet en doe niet mee aan uitlachen en roddelen
3. Ik blijf van de spullen van een ander af
4. Als er ruzie is speel ik niet voor eigen rechter
5. Ik bedreig niemand, ook niet met woorden
6. Ik neem geen wapens of drugs mee naar school
7. Ik gebruik geen geweld
8. Als iemand mij hindert vraag ik hem of haar duidelijk daarmee te stoppen
9. Als dat niet helpt, vraag ik een docent om hulp

HET STAPPENPLAN NA EEN MELDING VAN PESTEN

De mentor

1. Wanneer het pesten plaatsvindt in klassenverband, praat de mentor eerst met de gepeste en later met de pester apart. Een leidraad voor deze gesprekken is te vinden in bijlage II en III. Vervolgens organiseert de mentor een gesprek tussen beide leerlingen en probeert tot goede afspraken te komen.
2. De mentor bespreekt direct het vervolgtraject indien het pesten zich herhaalt.
3. De mentor praat met de klas. Dit is belangrijk in verband met de het herstellen van de groepssfeer en om te benadrukken welke verantwoordelijkheid ieder groepslid heeft.
4. Indien het probleem zich herhaalt, meldt de mentor het gedrag aan de teamleider van de leerling(en). Hij bespreekt de situatie en zorgt ervoor dat de gebeurtenissen en afspraken zijn vastgelegd in Magister.

De teamleider

1. De teamleider neemt de rol van de mentor over, bij herhaling van het pestgedrag en wanneer het pesten, het klassenverband overstijgt.
2. Hij heeft zo nodig een gesprek met de gepeste en de pester apart of organiseert direct een gesprek tussen beiden.
3. In het contact met de pester is het doel drieledig, namelijk:
 - confronteren (zie bijlage III)
 - mogelijke achterliggende problematiek op tafel krijgen
 - helderheid geven over het vervolgtraject bij herhaling van pesten.
4. In het contact met de gepeste wordt gekeken of hij gedrag vertoont, waardoor hij een gemakkelijk doelwit vormt voor pesters.
5. De teamleider adviseert zo nodig, zowel aan de pester als de gepeste, hulp op vrijwillige basis door de veiligheidscoördinator.
6. De teamleider doet een melding in het intern zorgteam.
7. De teamleider stelt alle betrokken ouders op de hoogte wanneer er sprake is van recidief gedrag, verzoekt hen om met hun kind te praten en stelt hen op de hoogte van het vervolgtraject.
8. De teamleider bespreekt de mogelijkheden tot hulp met de ouders.
9. De teamleider koppelt alle informatie weer terug naar de mentor.

Het pestproject

Wanneer de pester opnieuw in pestgedrag vervalt, wordt hij ertoe verplicht om individueel een programma te volgen. Dit vindt plaats in de eigen tijd en dus niet tijdens schooltijd. Het doel van dit programma is reflectie en het gevoelig maken van de pester voor wat hij aanricht bij de gepeste leerling. Het gaat in principe om 6 ontmoetingen en huiswerk. De ouders worden van dit project op de hoogte gesteld. Dit project wordt in samenstelling met de zorgcoördinator vastgesteld.

Schorsing

Wanneer ook het verplichte pestproject geen blijvende vruchten afwerpt, volgt een schorsing van een dag. Daarna krijgt de pestende leerling een lange schorsing.

Schoolverwijdering

Wanneer de leerling ondanks alle inspanningen van de betrokken partijen koppig blijft volharden in het ongewenste pestgedrag liggen er geen perspectieven meer tot verandering. De school kan en wil geen verantwoordelijkheid meer nemen voor de veiligheid van de overige leerlingen. Er rest de school niets anders dan een procedure te starten richting verwijdering.

De taak van vakdocenten

De vakdocenten hebben vooral een signalerende rol. Wanneer zij pesten waarnemen of redenen hebben om pesten te vermoeden, wordt er van hen verwacht dat zij hierop adequaat reageren en een melding doen bij de mentor van de betrokkenen om hulp en overleg in gang te zetten.

Pestcoördinator

- De pestcoördinator ondersteunt waar nodig mentoren en teamleiders tijdens de verschillende fasen in het proces.
- De pestcoördinator biedt individuele begeleiding aan de pester en de gepeste.
- De pestcoördinator kan waar nodig een inbreng hebben tijdens de mentorlessen.
- Indien nodig overlegt de pestcoördinator met de zorgcoördinator bij specifieke hulpvragen, zoals bijvoorbeeld een assertiviteitstraining (hooguit vier keer).
- De pestcoördinator vraagt indien gewenst aandacht voor de problematiek via de nieuwsbrief aan collega's en evt aan ouders.

De pestcoördinator zal de informatie terugkoppelen naar de teamleider en de mentor. En naar aanleiding van de uitkomsten zullen er maatregelen worden getroffen.

De vertrouwenspersoon

De vertrouwenspersoon is een persoon waar de leerling terecht kan op het moment dat hij bepaalde dingen in vertrouwen wilt delen met een volwassen persoon. Ook is er een vertrouwenspersoon voor het personeel. Het personeel kan terecht bij deze vertrouwenspersoon als zij niet weten hoe zij het beste kunnen handelen in een bepaalde situatie en advies nodig hebben. Alles wat besproken wordt met de vertrouwenspersoon is vertrouwelijk.

DIGITAAL PESTEN OFWEL CYBERPESTEN

Wat is Cyberpesten?

Cyberpesten (of digitaal pesten) is het pesten of misbruiken via het internet en via de mobiele telefoon. Cyberpesten kan nog veel harder zijn dan pesten in het gewone, dagelijkse leven. Dit komt doordat de daders gemakkelijk anoniem kunnen blijven en de reikwijdte van het internet veel groter is. Tegelijkertijd komen kinderen er op steeds jongere leeftijd mee in aanraking.

“Toen ik een half jaar geleden op een woensdagmiddag op mijn telefoon keek, werd ik in tien minuten, veertien keer met de dood bedreigd, vertelt Chaima (13). De dagen daarna stroomde mijn Insta-account vol met berichten van een account dat ik niet kende: “We komen je halen. Laat het licht vannacht maar aan. Er ging zelfs een bericht langs bij al mijn klasgenoten met een foto waarop mijn hoofd op het lichaam van een naakte vrouw was geplakt, daaronder stond: Deze slet gaat sterven”.

Hoe wordt er gepest?

- pest-mail (schelden, beschuldigen, roddelen, bedreigen)
- stalking: het stelselmatig lastig vallen van iemand door het blijven sturen van haatmails of het drijven met geweld
- het tegenkomen van ongewenst materiaal zoals: porno en kinderporno, gewelddadig materiaal etc.
- ongewenst contact met vreemden
- webcam-seks: beelden die ontvangen worden kunnen opgeslagen worden en te zijner tijd misbruikt worden
- hacken: gegevens stelen of instellingen aanpassen. Ook uit het naam van een ander versturen van pest-mail.
- valse accounts: personen maken een account aan onder een valse identiteit

Het stappenplan na een melding van cyberpesten

1. Bewaar de berichten

Probeer de berichten waarin het pestgedrag voorkomt te bewaren. Vertel leerlingen hoe ze dan kunnen doen en zorg ervoor dat jij hier ook een kopie van krijgt.

2. Blokkeren van de afzender

Leg de leerling zo nodig uit hoe hij / zij de afzender kan blokkeren.

3. Probeer de dader op te sporen

Soms is de dader te achterhalen door uit te zoeken van welke computer op school het bericht is verzonden. Neem contact op met de veiligheidscoördinator. Deze zal de systeembeheerder verzoeken om een nader onderzoek in te stellen.

4. Neem contact op met de ouders van de gepeste leerling

Geef de ouders voorlichting over welke maatregelen zij thuis kunnen nemen.

5. Verwijs de ouders zo nodig door

Er zijn twee telefoonnummers die de ouders kunnen bellen met vragen, namelijk:

- 0800-5010; ook kunnen ouders kijken op www.pestweb.nl
- 0900 111 3 111; de vertrouwensinspectie.

6. Adviseer aangifte

In het geval dat er sprake is van een strafbaar feit moeten ouders te allen tijde gestimuleerd worden om aangifte te doen. Op het moment dat het niet duidelijk is of er sprake is van een strafbaar feit kunnen ouders contact opnemen met de politie. Ook wanneer het slachtoffer lichamelijk letsel of materiele schade is toegebracht, kan de politie worden ingeschakeld. Zo nodig kun je verwijzen naar Bureau Slachtofferhulp (www.slachtofferhulp.nl)

Bijlage I

Nationaal Onderwijsprotocol tegen Pesten

Het Nationaal onderwijsprotocol tegen Pesten beoogt via samenwerking het probleem van het pestgedrag bij kinderen aan te pakken en daarmee het geluk, het welzijn en de Toekomstverwachting van kinderen te verbeteren.

De ondertekenaars van dit protocol verklaren het volgende:

1. Pesten is een wezenlijk en groot probleem. Uit onderzoek blijkt dat één op de vier kinderen (+ 375.000) in het basisonderwijs en één op de zestien leerlingen (+ 56.000) in het voortgezet onderwijs slachtoffer zijn van pestgedrag. Pestgedrag is schadelijk tot zeer schadelijk voor kinderen, zowel voor de slachtoffers als voor de pesters. De omvang en zwaarte van het probleem leiden tot de noodzaak van een aanpak door alle opvoeders van kinderen en jongeren, in het bijzonder door de leraren en door de ouders.
2. Het bevoegd gezag en directie gaan, om een passend en afdoend antwoord te vinden op het pestprobleem, uit van een zo goed mogelijke samenwerking tussen leraren, ouders en leerlingen, gebaseerd op afgesproken beleid dat gericht is op samenwerking.
3. Onze school wenst een samenwerking, zoals bedoeld onder punt 2., ook daadwerkelijk aan te gaan, te stimuleren en te onderhouden.
4. De ondertekenaars van dit protocol verbinden zich daarom het volgende te doen: voor een voor iedere aan de school verbonden persoon toegankelijke, actuele informatie over het pestprobleem, met als speciaal aandachtspunt informatie voor de leerlingen;
 - Het beschikbaar stellen van geld waarmee de scholing van personeelsleden, lesmaterialen, lezingen, activiteiten voor ouders, de aanschaf van boeken en andere informatie wordt bekostigd;
 - Het invoeren van een sociaal-emotioneel leerlingvolgsysteem op school, zodat probleemgedrag bij leerlingen zo vroeg mogelijk kan worden onderkend en tegengegaan.
5. De ondertekenaars verklaren zich in principe bereid tot deelname aan een periodieke zelfevaluatie (bijvoorbeeld de PestTest) binnen een door de medezeggenschapsraad vastgestelde termijn.
6. Als het protocol is ondertekend, wordt een kopie op een duidelijk zichtbare plaats opgehangen in de school. De tekst van het protocol wordt verder bekend gemaakt via de schoolkrant en, indien aanwezig, de website van de school.
7. Het bevoegd gezag en de directie zorgen er verder voor dat naar aanleiding van de ondertekening van dit protocol een beleid tegen het pesten wordt geformuleerd. Dit beleid wordt in het schoolplan en de schoolgids opgenomen.

Naam en plaats van de school:

.....

Getekend namens:

Bevoegd gezag Directie/personeel

.....

Medezeggenschapsraad Ouderraad/oudervereniging

.....

Bijlage II

Leidraad voor een gesprek met de gepeste leerling:

Feiten

- Klopt het dat je gepest wordt? (h)erkenning van het probleem
- Door wie wordt je gepest? (doorvragen: zijn er nog meer?)
- Waar word je gepest? (doorvragen: zijn er nog meer plekken?)
- Hoe vaak wordt je gepest?
- Hoe lang speelt het pesten al?
- Weten je ouders of andere personen dat je gepest wordt?
- Wat heb je zelf tot nu toe aan het pesten proberen te doen?
- Zijn er jongeren die jou wel eens proberen te helpen?
- Wat wil je dat er nu gebeurt; wat wil je bereiken?

- Bespreek samen met de leerling wat hij/zij kan doen tegen het pesten en bekijk waar de leerling aan wil werken om de situatie te verbeteren. Let daarbij op de volgende aspecten:
 - Hoe communiceert de leerling met anderen?
 - Welke lichaamstaal speelt een rol?
 - Hoe gaat de leerling om met zijn gevoelens en hoe maakt hij deze kenbaar aan anderen?
 - Heeft de leerling genoeg vaardigheden om weerbaarder gedrag te tonen naar de pester?

Gepeste jongeren lopen vaak rond met het gevoel dat er iets mis is met ze. Daardoor hebben ze moeite om voor zichzelf op te komen. Ergens is er iets in zichzelf dat de pester gelijk geeft. Besteed hier aandacht aan want **niemand kan een ander Klein maken zonder diens toestemming.**

Bijlage III

Leidraad voor een gesprek met een leerling die pest:

Het doel van dit gesprek is driedelig:

- de leerling confronteren met zijn gedrag en de pijnlijke gevolgen hiervan
- Achterliggende oorzaken boven tafel proberen te krijgen
- Het schetsen van de stappen die volgen wanneer het pestgedrag niet stopt

Confronteren

Confronteren en kritiek geven is niet hetzelfde.

Confronteren is

- probleemgericht en richt zich op gedrag wat waar te nemen is. Zodra we interpretaties gaan geven aan gedrag, wordt het persoonsgericht, bijvoorbeeld: je hebt cola in de tas van Piet laten lopen. Dat doe je zeker omdat je graag de lolligste bent! Zodra we gaan interpreteren reageren we een gevoel van frustratie op die ander af en zijn we gestopt met confronteren en begonnen met kritiseren.
- relatiegericht. Je bent heel duidelijk op de inhoud, in wat je wilt en niet wilt maar met behoud van de relatie, bijvoorbeeld. Ik vind dat je heel erg gemeen doet tegen haar en ik wil dat je daarmee ophoudt. **Zeg nooit: Je bent heel gemeen.** Je wilt duidelijk verder met de jongere. Kritiek op de persoon voelt als een beschuldiging/afwijzing. Eigenlijk zeg je daarmee dat de pester een waardeloos mens is.
- specifiek blijven. Je benoemt de situatie waar het over gaat en vermijdt woorden als altijd, vaak en meestal. Kritiek wordt vaak algemeen.
- veranderingsgericht. Je stelt zaken vast en gaat vervolgens inventariseren hoe het anders kan.

Achterliggende oorzaken

Nadat het probleem benoemt is, richt jij je op het waarom? Hoe komt het dat je dit gedrag nodig hebt? Wat levert het jou op? Wat reageer je af op die ander? Etc.
Maak duidelijk dat er een tekort aan empathisch vermogen zichtbaar wordt in dit gedrag.
Wat ga je daaraan doen?
Biedt zo nodig hulp aan de pestcoördinator.

Het pestgedrag moet stoppen

Wees duidelijk over de stappen die volgen, wanneer het pestgedrag niet stopt (zie richtlijnen pesten).

Bijlage IV

Leidraad voor de steungroepaanpak tegen pesten:

- Schets een beeld van het "slachtoffer" (van de situatie) om omstanders, pesters en vrienden te identificeren.
- Maak vervolgens een supportgroep van 5-8 leerlingen uit de combinatie van toeschouwers en pesters en potentiële vrienden.
Pesters worden absoluut nergens van beschuldigd, nergens boos over aangekeken.
- In het gesprek geef je als mentor/begeleider aan dat je hulp nodig hebt want X voelt zich ongelukkig.
- Empathie/medeleven met het slachtoffer versterken.
 - Was jij wel eens ongelukkig?
 - Hoe zou dat komen?
 - Wat zou jij doen als dat gebeurd?
 - Wat kan jij doen om het te voorkomen?
- Leg uit dat niemand hier op school zich ongelukkig zou mogen voelen, en omdat zij X beter kennen dan wie ook, weten zij waarschijnlijk het beste waarom en wanneer X ongelukkig is. (Meestal komt er dan vanzelf info.)
 - Wat kunnen jullie doen? Is er iets wat jij/jullie kunnen doen? Een klein dingetje?
- Bewondering uitspreken voor het plan van deze groep.
- Hen wordt NIET gevraagd om iets te beloven en ze krijgen ook geen opdrachten of taken mee!
- Wel wordt verteld dat ze in de vervolgspraak alles kunnen vertellen wat hun gelukt is om te doen.
- Op dit punt wordt dus de verantwoordelijkheid overgedragen aan de groep. Dit is cruciaal: zij moeten de "eigenaren" van het plan worden.
- Vervolggesprek---terugblik:
 - EERST met het "slachtoffer" (5 minuten is vaak al voldoende)
 - Hoe gaan de zaken nu?
 - Complimenten voor elk succes!
- Terugkijken met de groep:
 - Hoe gaan de zaken? (en complimenteren voor de hulp)
 - Hoe deed je/deden jullie dat?

Bijlage V

Leidraad voor een stappenplan pestprotocol voor de leerlingen.

Ik zie of hoor dat ie pest:

1. Er wordt een melding gemaakt bij je mentor.
2. Er volgt een gesprek met de pester en de gepeste met je mentor. (zie bijlage II en III)
3. Er volgt een gesprek met beide partijen.

Als het pestgedrag doorgaat:

1. Je mentor meldt dit bij de teamleider.
2. Er volgt een gesprek met de pester en de gepeste. (zie bijlage II en III)
3. Er wordt contact opgenomen met je ouders.

Ga je dan nog steeds door met pesten:

1. Je gaat een programma volgen buiten de schooltijden. (zie het pestproject op blz. 7)
2. Er wordt nog een keer contact opgenomen met je ouders voor het vervolgtraject.

Als dit niet heeft geholpen volgt er een schorsing van 1 dag en daarna kan je voor langere tijd geschorst worden. En als dit allemaal niet heeft geholpen en na alle inspanning van alle betrokkenen kan de school niets anders dan je te verwijderen van school.